

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU DO SPRAW BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO ORAZ MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 8 września 1955 r.

w sprawie ustalania i wypłaty zaopatrzeń emerytalnych funkcjonariuszom organów bezpieczeństwa publicznego i członkom ich rodzin.

Na podstawie art. 5 ust. 3 oraz art. 6 ust. 5 dekretu z dnia 27 lipca 1955 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów organów bezpieczeństwa publicznego oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 31, poz. 184) zarządza się, co następuje:

R o z d z i a ł 1.

Wszczęcie postępowania.

§ 1. 1. Zaopatrzenie emerytalne funkcjonariuszów zajmujących stanowiska generałów, oficerów i podoficerów w organach bezpieczeństwa publicznego, zwanych w dalszym ciągu „funkcjonariuszami”, oraz ich rodzin przyznaje i wymierza Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy).

2. Świadczenia pieniężne z tytułu zaopatrzenia emerytalnego wypłacają wydziały rent i pomocy społecznej prezydentów wojewódzkich rad narodowych (Rad Narodowych w m. st. Warszawie i m. Łodzi) na podstawie decyzji Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departamentu Finansowego).

§ 2. 1. Postępowanie w sprawach świadczeń przewidzianych w dekreście z dnia 27 lipca 1955 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów organów bezpieczeństwa publicznego oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 31, poz. 184), zwanym w dalszym ciągu „dekretem”, wszczyna się na podstawie wniosku zgłoszonego przez właściwy organ kadrowy służby bezpieczeństwa publicznego albo na wniosek zainteresowanego lub jego pełnomocnika.

2. Osoby uprawnione do zaopatrzenia emerytalnego i ich pełnomocnicy składają wnioski w sprawach zaopatrzenia emerytalnego:

1) funkcjonariusze podlegający zwolnieniu ze służby oraz członkowie rodzin funkcjonariuszów zmarłych w okresie

służby — do właściwego organu kadrowego jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz ostatnio pełnił bądź pełnił służbę,

2) renciści lub inwalidzi oraz członkowie ich rodzin — do Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departamentu Finansowego) bezpośrednio lub za pośrednictwem wojewódzkiego urzędu do spraw bezpieczeństwa publicznego, właściwego według miejsca zamieszkania zainteresowanej osoby.

3. Pełnomocnikami osoby uprawnionej do zaopatrzenia emerytalnego mogą być: małżonek, rodzice, pełnoletnie dzieci i rodzeństwo albo osoby upoważnione przez zainteresowanego.

§ 3. 1. W razie śmierci osoby uprawnionej do świadczenia uprawnienia jej wynikające ze zgłoszonego wniosku przechodzą na pozostałego przy życiu małżonka oraz na dzieci, a w razie ich braku — kolejno na wnuków, rodziców, dziadków i rodzeństwo.

2. Przejście uprawnień następuje pod warunkiem, że zmarły pozostawał na utrzymaniu tych osób bądź też że osoby te były na utrzymaniu zmarłego. Osoby, na które przechodzą uprawnienia wymienione w ust. 1, mają prawo do dalszego prowadzenia nie ukończonego jeszcze postępowania w celu ustalenia świadczeń.

§ 4. 1. Organ kadrowy, właściwy ze względu na ostatnie miejsce służby funkcjonariusza, przed zwolnieniem ze służby obowiązany jest zbadać, czy i jakie zaopatrzenie emerytalne — renta za wysługę lat lub renta inwalidzka — przysługuje zwolnionemu funkcjonariuszowi, i zebrać dokumenty niezbędne do przyznania tego zaopatrzenia. W razie braku w aktach osobowych funkcjonariusza potrzebnych dokumentów organ kadrowy powinien zażądać od funkcjonariusza dostarczenia brakujących dokumentów i w razie potrzeby pomóc mu w ich zebraniu.

2. Funkcjonariusza, który orzeczeniem komisji lekarskiej został uznany za zupełnie niezdolnego do służby w organach bezpieczeństwa publicznego, organ kadrowy kieruje przed

zwolnieniem ze służby do komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, która wydaje orzeczenie o zaliczeniu go do jednej z trzech grup inwalidów.

3. Do komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia organ kadrowy kieruje również funkcjonariuszów zwolnionych ze służby, którzy złożą na piśmie prośbę o skierowanie na tę komisję. Przed wydaniem skierowania funkcjonariusz powinien być zbadany przez komisję lekarską powołaną przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego w celu ustalenia zdolności do służby i związku schorzeń lub kalectw ze służbą.

4. Wniosek o zarządzanie zbadania funkcjonariusza przez komisję lekarską do spraw inwalidztwa i zatrudnienia składają organy kadrowe do prezydium wojewódzkiej rady narodowej — właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby występującej o przyznanie zaopatrzenia. We wniosku należy podać okres służby (od — do) funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa publicznego, wysokość uposażenia miesięcznego, należnego funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, w ogólnej kwocie ze wszystkimi dodatkami. Do wniosku należy dołączyć orzeczenie komisji lekarskiej powołanej przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego.

§ 5. W razie śmierci funkcjonariusza właściwy organ kadrowy (§ 4 ust. 1) obowiązany jest ustalić, czy po zmarłym pozostały osoby uprawnione do odprawy i renty rodzinnej, a jeśli pozostały — w porozumieniu z nimi — albo zebrać dokumenty niezbędne do przyznania tych świadczeń i wystąpić do Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departamentu Finansowego) z wnioskiem o przyznanie im tych świadczeń — albo też dopomóc tym osobom w zebraniu niezbędnych dokumentów i sporządzeniu wniosku o przyznanie tych świadczeń.

§ 6. 1. Czynności związane z zebraniem dokumentów niezbędnych do przyznania zaopatrzenia emerytalnego powinny być zakończone w zasadzie przed zwolnieniem funkcjonariusza ze służby. Niezakończenie tych czynności w terminie przewidzianym dla zwolnienia funkcjonariusza ze służby nie wstrzymuje jednak wykonania rozkazu o zwolnieniu funkcjonariusza ze służby w tym terminie.

2. Wnioski o przyznanie zaopatrzenia emerytalnego wraz z niezbędnymi dokumentami przekazują organy kadrowe do Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departamentu Finansowego) najpóźniej w ciągu trzech dni po zebraniu wszystkich dokumentów.

3. Dokumenty funkcjonariuszów zmarłych oraz dokumenty funkcjonariuszów, którzy zgłaszają wnioski o przyznanie zaopatrzenia emerytalnego po zwolnieniu ze służby, organy kadrowe przekazują do Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departamentu Finansowego) najpóźniej w terminie miesięcznym, licząc od dnia powstania okoliczności uzasadniających prawo do zaopatrzenia emerytalnego lub od dnia zgłoszenia przez osoby uprawnione wniosku o przyznanie zaopatrzenia emerytalnego.

§ 7. Wnioski o przyznanie renty za wysługę lat przez zaliczenie do tej wysługi okresów podlegających zaliczeniu do zatrudnienia pracowników według przepisów dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin podlegają zaopiniowaniu przez kierownika wojewódzkiego urzędu do spraw bezpieczeństwa publicznego w zakresie podległych mu funkcjonariuszów, a w jednostkach bezpośrednio podległych władzom naczelnym — przez kierowników tych jednostek. Wnioski takie przesyła się do Komitetu do Spraw

Bezpieczeństwa Publicznego (Departamentu Finansowego), który może przyznać i wymierzyć zaopatrzenie emerytalne po uzyskaniu decyzji Przewodniczącego Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego co do ewentualnego zaliczenia do wysługi lat brakującego okresu zatrudnienia.

R o z d z i a ł 2.

Wnioski i dokumenty.

§ 8. 1. Przyznanie renty za wysługę lat lub renty inwalidzkiej następuje na podstawie wniosku (§ 2) oraz dołączonych do tego wniosku następujących dokumentów:

- 1) wyciągu z rozkazu o zwolnieniu funkcjonariusza ze służby w organach bezpieczeństwa publicznego,
- 2) obliczenia wysługi lat i odpisu przebiegu służby z akt personalnych funkcjonariusza,
- 3) dokumentu stwierdzającego datę urodzenia funkcjonariusza,
- 4) wyciągu z rozkazu personalnego o mianowaniu na ostatnie stanowisko służbowe z uwzględnieniem grupy uposażenia i stopnia służby bezpieczeństwa publicznego,
- 5) orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia — jeżeli chodzi o zaopatrzenie z tytułu inwalidztwa,
- 6) orzeczenia komisji lekarskiej powołanej przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego, stwierdzającego związek inwalidztwa ze służbą w organach bezpieczeństwa publicznego,
- 7) zaświadczenia organu finansowego wypłacającego uposażenie, stwierdzającego wysokość uposażenia przysługującego funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, okres, za który dokonano ostatniej wypłaty uposażenia, oraz wysokość wypłaconej odprawy, przewidzianej w przepisach o uposażeniu funkcjonariuszów organów bezpieczeństwa publicznego.

2. Jeżeli osobie uprawnionej do renty przysługują dodatki do renty, do wniosku należy dołączyć ponadto następujące dokumenty:

- 1) uwierzytelnione w sposób urzędowy odpisy dokumentów o nadaniu przez władze Polski Ludowej orderów uprawnających do dodatku do renty (Budowniczych Polski Ludowej, Virtuti Militari, Krzyża Grunwaldu, Odrodzenia Polski lub Sztandaru Pracy); uwierzytelnienie tych dokumentów może być dokonane przez urząd bezpieczeństwa publicznego,
- 2) dokumenty stwierdzające daty urodzenia dzieci, wnuków i rodzeństwa, na które przysługuje dodatek do renty,
- 3) oświadczenie funkcjonariusza stwierdzające, że dzieci pozostają na jego utrzymaniu,
- 4) zaświadczenie szkoły lub prezydium gromadzkiej (miejskiej) rady narodowej stwierdzające wysokość otrzymywanych przez dzieci świadczeń z funduszy publicznych — jeżeli korzystają z tych świadczeń,
- 5) zaświadczenie zakładu szkolnego, w razie gdy przyznanie dodatku do renty uzależnione jest od uczęszczania członka rodziny do szkoły,
- 6) orzeczenie komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia stwierdzające inwalidztwo dzieci, wnuków lub rodzeństwa oraz czas powstania tego inwalidztwa — jeżeli z tego tytułu przysługuje dodatek do renty.

3. Jeżeli osobie uprawnionej do renty przysługuje prawo do dodatku na dzieci obce, wnuki i rodzeństwo — do wniosku należy dołączyć również wyciąg z aktu zgonu obojga rodziców, jeżeli rodzice nie żyją, a jeżeli żyją — zaświadczenia

o ich stanie materialnym albo dowód powierzenia funkcjonariuszowi opieki przez sąd.

4. Jeżeli osobie uprawnionej do renty przysługuje prawo do dodatku na dzieci przysposobione, do wniosku należy dołączyć dowód przysposobienia dzieci.

5. Do wniosku o przyznanie renty za wysługę lat przez zaliczenie do tej wysługi okresów podlegających zaliczeniu do zatrudnienia pracowników według przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin — należy dołączyć ponadto dokumenty uzasadniające zaliczenie tych okresów.

§ 9. 1. Przyznanie renty rodzinnej i odprawy z tytułu utraty żywiciela następuje na podstawie wniosku (§ 2) oraz załączonych do tego wniosku następujących dokumentów:

- 1) wyciągu z aktu zgonu funkcjonariusza, rencisty lub inwalidy,
- 2) obliczenia wysługi lat i odpisu przebiegu służby — jeżeli renta (odprawa) ma być przyznana w związku ze śmiercią funkcjonariusza,
- 3) zaświadczenia przełożonego bądź orzeczenia komisji lekarskiej określonej w § 8 ust. 1 pkt 6, stwierdzającego związek śmierci funkcjonariusza ze służbą — jeżeli śmierć nastąpiła w czasie trwania stosunku służbowego,
- 4) orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzającego związek śmierci inwalidy ze służbą — jeżeli renta przysługuje po zmarłym inwalidzie,
- 5) wyciągu z aktu małżeństwa — jeżeli wniosek o przyznanie renty (odprawy) dotyczy wdowy (wdowca) po zmarłym funkcjonariuszu, renciście lub inwalidzie,
- 6) odpisu wyroku sądu, na podstawie którego funkcjonariusz, rencista lub inwalida był obowiązany do alimentowania rozwiedzionego małżonka — jeżeli wniosek o rentę rodzinną (odprawę) zgłasza rozwiedziony małżonek,
- 7) dokumentów stwierdzających daty urodzenia wszystkich członków rodziny uprawnionych do renty (odprawy),
- 8) zaświadczenia prezydium gromadzkiej (miejskiej) rady narodowej stwierdzającego fakt pozostawania członków rodziny na utrzymaniu zmarłego,
- 9) zaświadczenia szkoły lub prezydium gromadzkiej (miejskiej) rady narodowej stwierdzającego wysokość otrzymywanych przez dzieci świadczeń z funduszy publicznych — jeżeli korzystają z tych świadczeń,
- 10) dokumentów wymienionych w § 8 ust. 3 i 4 — jeżeli wniosek o rentę (odprawę) obejmuje dzieci obce, wnuki lub rodzeństwo albo dzieci przysposobione,
- 11) dokumentów wymienionych w § 8 ust. 2 pkt 5 i 6 — jeżeli wniosek o przyznanie renty (odprawy) obejmuje dzieci, wnuki lub rodzeństwo w wieku od lat 16 do 18 albo będące inwalidami.

2. Przyznanie dodatków do renty rodzinnej następuje na podstawie dokumentów wymienionych w ust. 1, a jeżeli przysługuje dodatek do renty z tytułu odznaczenia orderem — na podstawie dokumentów wymienionych w § 8 ust. 2 pkt 1.

§ 10. Przyznanie zasiłku pogrzebowego w związku ze śmiercią rencisty, inwalidy lub członka rodziny następuje na podstawie:

- 1) wyciągu z aktu zgonu osoby, po której przysługuje zasiłek pogrzebowy, a w przypadkach gdy koszty pogrzebu zostały pokryte przez inne osoby aniżeli przez małżonka, dzieci, wnuków, rodzeństwo lub rodziców — ponadto na podstawie rachunków kosztów pogrzebu,
- 2) oświadczenia osoby, która pokryła koszty pogrzebu, że nie służy jej prawo do zasiłku pogrzebowego z tytułu zatrudnienia.

§ 11. 1. We wszystkich przypadkach zwolnienia funk-

cjonariusza ze służby oraz w przypadkach śmierci funkcjonariusza należy dla celów emerytalnych i dla wypłaty odprawy sporządzić z akt personalnych funkcjonariusza odpis pełnego przebiegu jego służby oraz obliczenie wysługi lat.

2. Odpis przebiegu służby sporządza się w jednym egzemplarzu, który dołącza się do akt emerytalnych funkcjonariusza. Obliczenie wysługi lat sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden dołącza się do akt emerytalnych funkcjonariusza, a drugi — do jego akt personalnych. Jeżeli postępowanie w sprawie zaopatrzenia emerytalnego nie zostało wszczęte, odpis przebiegu służby i obydwa egzemplarze obliczenia wysługi lat pozostają w aktach personalnych funkcjonariusza.

3. Odpis przebiegu służby funkcjonariusza i obliczenie wysługi lat sporządzają organy kadrowe, które posiadają akta osobowe danego funkcjonariusza.

4. Jeżeli w aktach personalnych nie podano dnia rozpoczęcia lub zakończenia służby, należy przyjąć jako początek lub koniec służby piętnasty dzień podanego miesiąca.

5. Obliczenia wysługi lat dokonuje się na dzień zwolnienia funkcjonariusza ze służby, określony rozkazem personalnym.

§ 12. 1. Organ finansowy, który wypłaca uposażenie funkcjonariuszowi, sporządza w 2 egzemplarzach zaświadczenie stwierdzające wysokość uposażenia przysługującego funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, a dla funkcjonariusza zwolnionego ze służby — stwierdzające również okres, za który dokonano ostatniej wypłaty uposażenia, i wysokość wypłaconej odprawy, przewidzianej w przepisach o uposażeniu funkcjonariuszów organów bezpieczeństwa publicznego. Jeden egzemplarz zaświadczenia dołącza się do akt emerytalnych funkcjonariusza, drugi do akt personalnych, a jeżeli postępowanie emerytalne nie zostało wszczęte, obydwa egzemplarze — do akt personalnych funkcjonariusza.

2. W zaświadczeniu wymienionym w ust. 1 podaje się pełne stawki uposażenia według posiadanej grupy, według zajmowanego stanowiska i dodatków do uposażenia, jakie przysługiwało funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym (bez uwzględnienia ograniczeń prawa do niektórych składników uposażenia, np. w czasie choroby, w czasie pozostawania do dyspozycji itp.).

§ 13. 1. Osoby pobierające rentę obowiązane są zawiadamiać Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) o ustaniu lub zmianie okoliczności mających wpływ na prawo do zaopatrzenia lub jego wysokość.

2. Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) ma prawo żądać od osób pobierających zaopatrzenie przedkładania dowodów stwierdzających dalsze istnienie prawa do świadczeń oraz badać z urzędu, czy warunki do świadczeń nadal istnieją.

3. Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) ma prawo również kierować funkcjonariuszów i inne osoby ubiegające się o przyznanie świadczeń oraz inwalidów do komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia albo do komisji lekarskich określonych w § 8 ust. 1 pkt 6.

R o z d z i a ł 3.

Osoby uprawnione do renty rodzinnej i odprawy.

§ 14. Zaopatrzenie emerytalne z tytułu utraty żywiciela obejmuje następujących członków rodziny, pozostających na utrzymaniu funkcjonariusza, rencisty lub inwalidy w dniu jego śmierci:

1) małżonka i rodziców, jeżeli w dniu śmierci funkcjonariusza, rencisty lub inwalidy albo najpóźniej w ciągu 10 miesięcy od tego dnia:

- a) byli inwalidami lub
- b) ukończyli wiek: mężczyźni 65 lat, kobiety 55 lat, albo
- c) wychowywali przynajmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa zmarłego funkcjonariusza, rencisty lub inwalidy w wieku do lat 7,

2) dzieci, wnuki i rodzeństwo stanu wolnego:

- a) w wieku do lat 16, a w razie uczęszczania do szkół — do lat 18, albo
- b) bez względu na wiek, jeżeli są inwalidami i jeżeli inwalidztwo powstało w wieku do lat 16 lub w czasie uczęszczania do szkół w wieku do lat 18,
- c) nie korzystających ponadto ze świadczeń wymienionych w § 17 ust. 2.

§ 15. 1. Małżonka rozwiedzionego uważa się za członka rodziny uprawnionego do renty rodzinnej po zmarłym rozwiedzionym małżonku, jeżeli w chwili jego śmierci oprócz spełnienia innych warunków wymaganych do uzyskania renty miał prawo do alimentów ze strony rozwiedzionego małżonka.

2. Osobę, która zawarła związek małżeński z rencistą lub inwalidą, uważa się za członka rodziny uprawnionego do renty rodzinnej, jeżeli z małżeństwa tego urodziło się dziecko lub małżeństwo trwało co najmniej 3 lata albo śmierć rencisty lub inwalidy nastąpiła wskutek wypadku w zatrudnieniu albo w następstwie inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą w organach bezpieczeństwa publicznego, a ponadto spełnione są inne warunki wymagane do uzyskania tej renty.

3. Małżonek zmarłego funkcjonariusza, rencisty lub inwalidy traci prawo do renty rodzinnej w razie wstąpienia w ponowny związek małżeński.

4. Z tytułu wychowywania dzieci, wnuków lub rodzeństwa może być zaliczona tylko jedna osoba jako uprawniona do renty rodzinnej (odprawy).

§ 16. 1. Za dzieci, o których mowa w § 14 pkt 2, uważa się dzieci:

- 1) własne,
- 2) przysposobione,
- 3) drugiego małżonka (pasierbów),
- 4) dzieci obce wzięte na utrzymanie i wychowanie.

2. Dzieci obce, wnuki i rodzeństwo uważa się za członków rodziny uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłym funkcjonariuszu, renciście lub inwalidzie, jeżeli:

- 1) nie mają prawa do renty rodzinnej po własnych rodzicach,
- 2) zostały wzięte na wychowanie i utrzymanie co najmniej na rok przed śmiercią funkcjonariusza, rencisty lub inwalidy, oraz
- 3) rodzice ich nie żyją albo nie mogą zapewnić im utrzymania.

3. Dziecka obcego nie uważa się za członka rodziny uprawnionego do renty rodzinnej po zmarłym funkcjonariuszu, renciście lub inwalidzie, jeżeli chociaż jedno z rodziców dziecka żyje i może zapewnić mu utrzymanie, chyba że zmarły funkcjonariusz, rencista lub inwalida był opiekunem dziecka ustanowionym przez władzę opiekuńczą.

4. Warunek określony w ust. 2 pkt 2 nie jest wymagany, jeżeli śmierć funkcjonariusza, rencisty lub inwalidy jest następstwem wypadku lub choroby zawodowej albo pozostaje w związku ze służbą w organach bezpieczeństwa publicznego.

§ 17. 1. Wszystkim członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna.

2. Renta rodzinna na dzieci, wnuki i rodzeństwo nie przysługuje w czasie korzystania przez nich ze świadczeń z funduszy publicznych w rozmiarze dostatecznym dla pokrycia kosztów utrzymania i wychowania.

3. W razie wstrzymania lub zawieszenia wypłaty renty jednemu z członków rodziny pozostałym członkom wypłaca się rentę w wysokości odpowiadającej ich liczbie.

§ 18. Odprawa przysługuje łącznie małżonkowi zmarłego bez względu na to, czy odpowiada warunkom wymienionym w § 14 pkt 1, rodzicom odpowiadającym warunkom wymienionym w § 14 pkt 1 oraz dzieciom, wnukom i rodzeństwu odpowiadającym warunkom wymienionym w § 14 pkt 2 i § 16.

R o z d z i a ł 4.

Przyznanie i wymiar świadczeń.

§ 19. 1. Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) rozpatruje złożony wniosek o przyznanie zaopatrzenia emerytalnego niezwłocznie po otrzymaniu wniosku wraz z dokumentami i wydaje decyzję najpóźniej w ciągu 14 dni, licząc od daty otrzymania ostatniego dokumentu lub wyjaśnienia okoliczności niezbędnych do wydania decyzji.

2. Decyzja o przyznaniu zaopatrzenia powinna w szczególności ustalać rodzaj przyznanego świadczenia, powoływać przepisy prawne, na których jest oparta, określać wysokość świadczenia, sposób jego obliczenia i datę rozpoczęcia wypłaty — jeżeli przyznano rentę, oraz zawierać pouczenie o środkach prawnych przysługujących osobie zainteresowanej, jak również pouczenie, o jakich okolicznościach, mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, osoba uprawniona do tych świadczeń jest obowiązana zawiadamiać Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy).

3. Decyzja odmowna powinna zawierać również uzasadnienie odmowy oraz pouczenie o środkach prawnych przysługujących osobie zainteresowanej.

4. Nie wymagają uzasadnienia decyzje Przewodniczącego Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego w sprawach o zaliczenie do wysługi lat okresów podlegających zaliczeniu do zatrudnienia pracowników według przepisów o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

§ 20. Decyzje o przyznaniu zaopatrzenia emerytalnego sporządza się w czterech egzemplarzach, z których jeden doręcza się osobie zainteresowanej, drugi przesyła się wydziałowi rent i pomocy społecznej prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rad Narodowych w m. st. Warszawie i m. Łodzi), właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do świadczeń — do wypłaty, trzeci przesyła się właściwemu organowi kadr celem dołączenia do akt personalnych, a czwarty pozostaje w aktach emerytalnych. Decyzje odmowne sporządza się w trzech egzemplarzach, z których jeden doręcza się osobie zainteresowanej, drugi przesyła się właściwemu organowi kadr celem dołączenia do akt personalnych, a trzeci pozostaje w aktach emerytalnych.

§ 21. Od decyzji Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departamentu Finansowego) przysługuje osobie zainteresowanej odwołanie do Przewodniczącego Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego w ciągu 30 dni, licząc od dnia doręczenia decyzji. Decyzje Przewodniczącego Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego są ostateczne.

§ 22. Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) wznawia postępowanie zakończone prawomocną decyzją, jeżeli zainteresowany przedłoży nowe dowody mające istotny wpływ na ocenę prawa do renty (odprawy) lub jej wysokość.

§ 23. 1. Jeżeli osoba zgłaszająca wniosek nie przedłoży żądanych dowodów, potrzebnych dla stwierdzenia prawa do świadczenia, w ciągu jednego miesiąca od dnia otrzymania żądania lub bez uzasadnionych przyczyn nie zgłosi się do ba-

danja lekarskiego — Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) wydaje decyzję odmowną.

2. Jeżeli nieprzedłożenie dowodów nastąpiło z ważnych przyczyn, termin zakreślony w ust. 1 może być przedłużony, najdalej jednak do sześciu miesięcy od dnia otrzymania żądania.

§ 24. 1. Jeżeli osoba pobierająca rentę nie przedłoży w oznaczonym terminie żądanych dokumentów, mających wpływ na prawo do renty lub jej wysokość, albo bez uzasadnionych przyczyn nie zgłosi się do badania lekarskiego, Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) wstrzymuje wypłatę renty.

2. Po przedłożeniu dokumentów lub po poddaniu się osobie, której wstrzymano wypłatę renty, badaniu lekarskiemu, Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) wydaje decyzję o wznowieniu wypłaty renty, jednak za okres nie dłuższy niż trzy miesiące wstecz od dnia złożenia dokumentów lub poddania się badaniu.

§ 25. Jeżeli prawo do zaopatrzenia zostało ustalone, ale wydanie decyzji uległo zwłoczce z powodu nieustalenia wysokości zaopatrzenia lub innych okoliczności, Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) przyznaje osobie uprawnionej stosownie zaliczki, które podlegają potrąceniu przy wypłacie zaopatrzenia.

§ 26. Jeżeli jedno ze stwierdzonych u funkcjonariusza cierpień (kalectw, chorób) pozostaje w związku ze służbą w organach bezpieczeństwa publicznego i w myśl orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia powoduje inwalidztwo funkcjonariusza, uważa się, że inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą.

§ 27. Prawa do zaopatrzenia emerytalnego nie nabywa, a nabyte traci osoba, która wywołała przestępstwem umyślnym okoliczności uzasadniające powstanie prawa do zaopatrzenia lub jego zwiększenie.

§ 28. 1. W razie zajścia okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość następuje na wniosek zainteresowanego lub z urzędu ponowne ustalenie świadczeń.

2. Podwyższenie renty na wniosek zainteresowanego lub z urzędu następuje od najbliższego terminu jej płatności, przypadającego po wydaniu decyzji podwyższającej.

3. Obniżenie lub wstrzymanie renty następuje od najbliższego terminu jej płatności, przypadającego po upływie miesiąca od wydania decyzji obniżającej lub wstrzymującej rentę, jeżeli nie służy prawo do wstrzymania renty z mocą wsteczną.

§ 29. Prawo do świadczeń ustaje:

- 1) gdy odpadnie którykolwiek z warunków wymaganych do przyznania świadczenia,
- 2) ze śmiercią osoby uprawnionej.

R o z d z i a ł 5.

Wypłata świadczeń pieniężnych.

§ 30. 1. Rentę za wysługę lat i rentę inwalidzką wypłaca się do rąk osoby uprawnionej, a jeżeli dla niej ustanowiono opiekuna lub kuratora — do rąk opiekuna lub kuratora.

2. Rentę rodzinną i odprawę przewidzianą w razie śmierci funkcjonariusza wypłaca się do rąk pozostałego małżonka, a gdy po zmarłym pozostały sieroty zupełne — do rąk opiekuna.

3. Jeżeli do renty rodzinnej uprawnieni są sami tylko rodzice bądź rodzice łącznie z rodzeństwem zmarłego funkcjonariusza, rencisty lub inwalidy, rentę wypłaca się do rąk jednego z żyjących rodziców. Jeżeli oprócz rodziców i rodzeń-

stwa zmarłego funkcjonariusza, rencisty lub inwalidy prawo do renty rodzinnej posiadają również inni członkowie rodziny, rodzicom wypłaca się oddzielnie należną im część renty, pozostałym zaś uprawnionym członkom rodziny wypłaca się oddzielnie ich część renty rodzinnej na uzasadnione żądania.

4. W przypadku gdy po zmarłym funkcjonariuszu, renciście lub inwalidzie pozostali małżonek i sieroty zupełne, dla których został ustanowiony inny opiekun, rentę rodzinną wypłaca się oddzielnie dla małżonka i jego dzieci, nad którymi sprawuje opiekę, oddzielnie zaś do rąk opiekuna sierot zupełnych.

5. Przy wypłacie renty rodzinnej do rąk różnych osób dokonywa się podziału renty rodzinnej, dzieląc łączną rentę bez dodatków przez liczbę uprawnionych członków.

6. Odprawę wypłaca się małżonkowi, a w braku małżonka — dzieciom lub ich opiekunom (ust. 2); w braku tych ostatnich odprawę wypłaca się rodzicom oraz wnukom i rodzeństwu (§ 18).

7. Dodatki do renty wypłaca się do rąk osób, którym one przysługują, lub do rąk opiekunów tych osób.

8. Zaliczki wypłaca się osobom, którym zostały przyznane (§ 25).

9. Zasiłek pogrzebowy wypłaca się do rąk osoby, która pokryła koszty pogrzebu.

§ 31. Jeżeli w wyniku obliczenia świadczenia przypadającego do wypłaty miesięcznej końcówka w groszach, zaokrągla się ją w górę do pełnego złotego, jeżeli końcówka wynosi powyżej 49 groszy, a w dół, jeżeli końcówka wynosi 49 groszy lub mniej; zaokrąglenie kwot z końcówkami w groszach dotyczy kwot przypadających do wypłaty miesięcznej, a więc nie podlegają zaokrągleniu składniki tej kwoty.

§ 32. Renty wypłaca się w okresach miesięcznych.

§ 33. 1. Wypłatę świadczeń wstrzymuje się, jeżeli prawo do tych świadczeń ustało lub okazało się, że nie istniało.

2. Wstrzymanie wypłaty świadczeń następuje na podstawie decyzji Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departamentu Finansowego).

3. Rencista, inwalida lub osoba uprawniona do renty rodzinnej obowiązani są do zwrotu pobranych kwot, jeżeli byli pouczeni o okolicznościach powodujących ustanie prawa do świadczeń lub wstrzymanie ich wypłaty (§ 19), a pobierają te świadczenia pomimo zajścia powyższych okoliczności. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) może odstąpić od żądania zwrotu pobranych kwot.

4. Rencista, inwalida lub osoba uprawniona do renty rodzinnej korzystający nieprawnie ze świadczeń na podstawie nieprawdziwych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach złej woli obowiązani są do zwrotu nieprawnie pobranych kwot, niezależnie od odpowiedzialności karnej.

5. Prawomocne decyzje w sprawach o zwrot świadczeń podlegają wykonaniu w trybie egzekucji administracyjnej.

§ 34. 1. Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) ma prawo potrącać z należnych świadczeń pieniężnych:

- 1) zaliczki wypłacone na poczet należnych świadczeń pieniężnych (§ 25),
- 2) nieprawnie pobrane świadczenia pieniężne i odprawy,
- 3) nadpłacone odprawy przewidziane w przepisach o uposażeniu funkcjonariuszów organów bezpieczeństwa publicznego, w razie przyznania renty za wysługę lat lub renty inwalidzkiej.

2. Na pokrycie kwot wypłaconych z tytułów wymienionych w ust. 1 Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy) ma prawo:

- 1) potrącać całą należność przysługującą za okres od dnia powstania prawa do świadczeń pieniężnych do dnia wydania ostatecznej decyzji przyznającej to świadczenie,
- 2) dokonywać z wypłacanych rent potrąceń w wysokości nie przekraczającej 20% renty.

§ 35. Świadczenia pieniężne z tytułu zaopatrzenia emerytalnego mogą ulec zajęciu tylko na zaspokojenie roszczeń alimentacyjnych w wysokości i na zasadach określonych w kodeksie postępowania cywilnego.

R o z d z i a ł 6.

Koszty postępowania.

§ 36. 1. Koszty postępowania związane z ustaleniem prawa do zaopatrzenia emerytalnego ponosi Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego.

2. Ponoszenie kosztów postępowania związanego z wypłatą ustalonych świadczeń pieniężnych następuje na zasadach ustalonych dla ponoszenia kosztów postępowania związanego z wypłatą zaopatrzeń emerytalnych pracowników i ich rodzin.

§ 37. Wyciągi z akt stanu cywilnego, zaświadczenia wydane dla ustalenia uprawnień do świadczeń, jak również pisma o wydanie tych dokumentów są wolne od opłat.

§ 38. 1. Osoby ubiegające się o świadczenia z tytułu zaopatrzenia emerytalnego, jeżeli zostały wezwane przez organy bezpieczeństwa publicznego do stawiennictwa, mają prawo do zwrotu kosztów przejazdu.

2. Osoby pobierające renty oraz osoby składające zeznania w związku z ustaleniem prawa do świadczeń dla osób trzecich, jeżeli zostały wezwane przez organy bezpieczeństwa publicznego do stawiennictwa, mają prawo do zwrotu:

- 1) kosztów przejazdu,
- 2) utraconego zarobku lub strawnego,
- 3) kosztów noclegu.

3. Uprawnienia określone w ust. 2 przysługują również osobie towarzyszącej wezwanemu, jeżeli stan jego zdrowia wymaga opieki innej osoby.

§ 39. Zwrot kosztów przejazdu obejmuje:

- 1) cenę biletu kolejowego 3 klasy pociągu osobowego, a jeżeli nie ma połączenia kolejowego — cenę biletu autobusowego lub za przejazd statkiem,
- 2) koszt przejazdu innym środkiem lokomocji (furmanką itp.), jeżeli zachodzi konieczność jego użycia, w wysokości stwierdzonej przez prezydium gromadzkiej (miejskiej) rady narodowej na podstawie obowiązujących taryf (cenników),
- 3) cenę biletu najtańszego z miejskich środków komunikacyjnych (tramwaje, autobusy, trolejbusy) lub koszt przejazdu dorożką albo taksówką, jeżeli stan zdrowia osoby wezwanej wymagał użycia tylko tego środka lokomocji.

§ 40. Utracony zarobek podlega zwrotowi na podstawie zaświadczenia zakładu pracy stwierdzającego fakt utraty zarobku oraz jego wysokość. Jeżeli osoba wezwana utraciła tylko część zarobku dziennego, należy zwrócić tylko odpowiednią część zarobku. Wysokość zwrotu nie może przekraczać pięćdziesięciu złotych za dzień pracy i nie może być niższa niż strawne.

§ 41. 1. Strawne wypłaca się osobom zamieszkującym, jeżeli nie przysługuje im zwrot utraconego zarobku i jeżeli pobyt w siedzibie organu bezpieczeństwa publicznego łącznie z podróżą w obie strony trwał dłużej niż 12 godzin.

2. Wysokość strawnego wynosi dziewięć złotych za dzień (dobę). Jeżeli pobyt osoby wezwanej trwał dłużej niż dobę, wówczas czas ponad 8 godzin liczy się za całą dobę.

§ 42. W przypadku konieczności noclegu osoby wezwanej w miejscowości będącej siedzibą organu bezpieczeństwa publicznego zwraca się faktyczny koszt noclegu, najwyżej jednak dziewięć złotych za nocleg.

R o z d z i a ł 7.

Przepisy końcowe.

§ 43. 1. Funkcjonariuszom zajmującym stanowiska cywilne oraz funkcjonariuszom zwolnionym ze służby w organach bezpieczeństwa publicznego, którzy nie nabywają prawa do zaopatrzenia przewidzianego w dekreście, a którzy nabywają prawo do zaopatrzenia emerytalnego przewidzianego w dekreście z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 30, poz. 116) — zaopatrzenie to ustalają i wypłacają wydziały rent i pomocy społecznej prezydiów właściwych rad narodowych na wniosek organu bezpieczeństwa publicznego lub osoby zainteresowanej.

2. W przypadkach wymienionych w ust. 1 stosuje się odpowiednio tryb postępowania określony w zarządzeniu Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 lipca 1954 r. w sprawie wykonania dekretu o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Monitor Polski Nr A-70, poz. 874). Obowiązki zakładu pracy i rady zakładowej, określone w tym zarządzeniu, ciążyą na właściwych organach bezpieczeństwa publicznego.

3. W kwestionariuszu dotyczącym okresów zatrudnienia, o którym mowa w § 9 pkt 1 zarządzenia powołanego w ust. 2, należy podać datę przyjęcia funkcjonariusza do służby w organach bezpieczeństwa publicznego i datę zwolnienia go z tej służby oraz inne okresy podlegające zaliczeniu do wysługi lat w normalnym i korzystniejszym wymiarze w myśl art. 8 i 9 dekretu. Na uzasadnienie zaliczenia tych okresów należy dołączyć do kwestionariusza obliczenie wysługi lat (§ 11). Na uzasadnienie zaliczenia innych okresów zaliczalnych do okresów zatrudnienia, nie wymienionych w obliczeniu wysługi lat, należy dołączyć do kwestionariusza odpowiednie dokumenty. Jeżeli funkcjonariusz odbywał służbę w rodzajach wojsk i służb wymienionych w art. 8 dekretu zaliczoną w myśl szczególnych przepisów do I kategorii zatrudnienia, należy wyraźnie to zaznaczyć w kwestionariuszu oraz odpowiednio udokumentować.

§ 44. 1. Wzory formularzy niezbędnych do załatwiania spraw o zaopatrzenie na podstawie przepisów dekretu o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów organów bezpieczeństwa publicznego oraz ich rodzin ustala i dostarcza Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego (Departament Finansowy).

2. Formularzy wniosków o zaopatrzenie emerytalne przewidziane w dekreście z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 30, poz. 116) oraz formularzy kwestionariuszy wymienionych w § 43 ust. 3 dostarczają wydziały rent i pomocy społecznej prezydiów rad narodowych na zapotrzebowanie organów kadrowych służby bezpieczeństwa publicznego.

§ 45. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1954 r.

Przewodniczący Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego: w z. A. Alster

Kierownik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej:

St. Zawadzki